Εἰς συγκέντρωσιν τῆς Ε.Π.Ο.Ν. [illegible] 30.9.45

Ἡ πρώτη μου ἐμφάνισις εἰς τὴν Ε.Π.Ο.Ν.

CANEA MCMXXVII

Ὁ ἄνθρωπος γεννήθηκε εἰς τὸν πλανήτην μας, μὲ μιὰ φωνὴ καὶ μὲ μιὰ μονόφθογγον φωνήν, ἐν μέσω πολλῶν ἐχθρῶν, ἀπὸ θηρία καὶ στοιχεῖα. Ὁ χρόνος περνοῦσε καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐπολλαπλασιάζετο. Ἡ ἀνάγκη τῆς ζωῆς τοὺς ἕνωσεν εἰς ὁμάδας καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς ἀλληλοβοηθείας ἔφερε καὶ ἄλλους φθόγγους καὶ σιγὰ σιγὰ ἐσχημάτισε λέξεις, διὰ τὴν ὀνομασίαν πραγμάτων καὶ συνεννόησιν μεταξύ των καὶ ἔτσι ἐδημιουργήθησαν αἱ γλῶσσαι. Ὁ χρόνος περνοῦσε ἀδιάκοπα καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐπολλαπλασιάζετο. Ἡ ἀνάγκη τοὺς ἕνωσεν εἰς κοινωνίας καὶ ἐδημιουργήθησαν αἱ οἰκογένειαι, χωριά, πόλεις καὶ διὰ τῆς γλωσσικῆς των συνεννοήσεως καὶ τῆς [illegible] πνευματικῆς δυνάμεως, ποὺ τοῦ χάρισεν ὁ δημιουργός, [illegible] στοιχεῖα, ἐχαλιναγώγησαν καὶ ἐξημέρωσαν τὰ θηρία καὶ ἄρχισαν τὴν καλλιτέρευσιν τοῦ βίου των καὶ τὸν πολιτισμόν των, μὲ τὴν ἐξέλιξιν καὶ ἔρευναν τῶν πραγμάτων. Τὰ τέκνα δὲν ἐγεννῶντο ἐκ τοῦ συνόλου, ἀλλ' ἐξ [illegible] ἀτόμων τὰ ὁποῖα ἀνεγνωρίζοντο καὶ ἀρχηγοὶ καὶ ἐσέβοντο καὶ μετὰ θάνατον. Ἐκ τούτου ὁ ἄνθρωπος [illegible] ἄπειρα δύναμιν, τὴν ὕπαρξιν ὑπερτάτου ὄντος καὶ ἐδημιούργησε θρησκείαν καὶ ἤγειρε βωμούς. Ἡ ὑπεράσπισις βωμῶν καὶ ἑστιῶν ἀπὸ ἀγρίους ἅρπαγας, ἐγέννησε τὴν Πατρίδα. Πατρὶς εἶναι ὁ τόπος ποὺ γεννήθημεν, ὁ τόπος ποὺ βρίσκονται οἱ ναοί μας, οἱ τάφοι τῶν προγόνων καὶ παιδιῶν μας, αἱ ἑστίαι μας, τὰ συμφέροντά μας, διὰ τὴν [illegible] τροφὴν πνεύματος καὶ ζωῆς καὶ αἱ ἐλευθερίαι μας καὶ διὰ τοῦτο ἔχομεν καθῆκον ν' αἰσθανώμεθα μέσα μας ἕνα αἴσθημα, ποὺ νὰ μᾶς φέρῃ παλληκαριὰ καὶ ἀγόγγυστα νὰ θυσιαζώμεθα ὑπὲρ αὐτῆς. Τὸ αἴσθημα τῆς Πατρίδος τῆς ἐλευθερίας εἶναι τὸ ἰδανικώτερον, τὸ γλυκύτερον καὶ τὸ πιὸ ἐντατικώτερον τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ ἔχοντος νοῦν. Καὶ γιατί βλέπομεν,

τούς ἐμπνευσμένους μέ τό ὑψηλό αὐτό αἴσθημα, νά περιφρονοῦν εὐμάρειες, πλούτη, τιμές, τέκνα, κάθε εἴδους δόξες καί μ' ἐνθουσιασμόν καί αὐταπάρνησιν νά ὑπερασπίζουν τήν Πατρίδα, τήν ἐλευθερίαν καί νά θυσιάζονται γι' αὐτήν.

Τό αἴσθημα τῆς Πατρίδος ἔστειλε τόν Λεωνίδα εἰς Θερμοπύλας, εἰς τήν ὑπερφίαλον δήλωσιν τῶν Περσῶν, ὅτι θά σκεπάσουν τόν ἥλιον μέ τά βέλη των, ν' ἀπαντήσῃ «Τόσον τό καλλίτερον θά πολεμήσωμεν ὑπό σκιάν» καί ν' ἀντιμετωπίσῃ τάς μυριάδας των καί νά θυσιασθῇ ἀγκαλιά μέ τούς τριακοσίους του.

Ἡ πίστις πρός τούς βωμούς ἐνεκαρδίωσε τόν Μιλτιάδη εἰς Μαραθῶνα καί ἐνίκησε μέ τούς ὀλίγους, τό πλῆθος τῶν σιδηροφράκτων ἱππέων τοῦ Μαρδονίου

Ὁ σεβασμός πρός τούς προγόνους, ἔσπρωξε τόν Θεμιστοκλέα, νά κινδυνεύσῃ τήν τιμήν του καί μέ μονογενῆ τέχνασμα, νά προσελκύσῃ τόν ὑπερήφανον στόλον τοῦ Ξέρξου, στά στενά τῆς Σαλαμῖνος καί νά τόν κατασυντρίψῃ, μέ τῆς μικρές βαρκοῦλες του.

Ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος, μέ τόν σταυρόν στό χέρι, συντρίβει τήν βαρβαρότητα καί εἰρηνεύει τούς ἀντιπάλους του.

Ὁ Ἡράκλειος μέ τήν εἰκόνα τῆς Παρθένου ἀντιμετωπίζει τούς φοβερούς πολιορκητάς τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων καί κατανικᾷ αὐτούς.

Ὁ Κωνσταντῖνος ὁ 12ος πίπτει πρό τῶν ἐπάλξεων τῆς πόλεως προτιμήσας τότε, ἀντί τά δελεαστικά δῶρα, ἀγαθά καί τιμάς πού τοῦ προσέφερον.

Αἱ ἀθάνατοι Σουλιώτισσες τσακίζουν τά εὔμορφα κορμιά των, μέ τά δροσερά παιδιά στήν ἀγκαλιά των, μέσα στό βάραθρον τοῦ Ζαλόγγου, μέ τόν χορόν καί τό τραγοῦδι, γιά τήν γλυκειά Πατρίδα.

Τό Ἀρκάδι, τό Σοῦλι, τό Μεσολόγγι ἀνατινάσσονται κατά φρικωδέστατο τρόπο, γιά τήν ὄμορφη καί ἀθάνατη πατρίδα

Ὁ Ἀθανάσιος Διάκος ἀγάλλυτα δέχεται τὸ σούβλισμα, μὲ τὸ περίφημον δίστιχόν του, ποὺ ἐννοεῖ τὸ ἄνθισμα τῆς λευτεριᾶς, γιὰ τὴν μεγάλην καὶ ἔνδοξον Ἑλλάδα.

Ὁ Ὀδυσσεὺς Ἀνδροῦτσος λυγίζεται στὸ χάνι τῆς Γραβιᾶς μ' ὀλίγους ἄνδρας κ' ἐμποδίζει τὴν διάβασιν τῶν μυριάδων τοῦ Ὀμὲρ Βρυώνη, γιὰ τὴν δόξαν τῆς Πατρίδος, γιὰ τὴν λευτεριάν.

Ὁ Κολοκοτρώνης στὸ Δερβενάκι, μὲ πιστὴν προσφορὰ τὴν σεβαστὴν τῆς Παναγιᾶς καὶ ἀγάπην πρὸς τὴν ἀγαπητὴν λευτεριάν, μὲ ὀλιγίστους κατασυντρίβει τὰ πλήθη τοῦ αἱμοβόρου Δράμαλη.

Οἱ μεγάλοι μας τῶν τριῶν τελευταίων πολέμων μὲ τοὺς ἡρωϊκοὺς καὶ ἀθανάτους ἀγῶνάς των, ἔδωσαν τὴν λευτεριάν εἰς τὰ σκλαβωμένα ἀδέλφια μας καὶ ἔπαιξαν τὸ πιὸ λαμπρότερον δρᾶμα τῆς ἱστορίας στὰ βουνὰ τῆς Ἀλβανίας.

Περιορίζομαι στὰ ὀλίγα αὐτά. Παρακαλῶ καὶ μὴ νομισθῶ φρασεολογικός. Τὰ λέγω, γιὰ νὰ διδασκόμεθα ἀπὸ τὰς ἀθανάτους αὐτὰς πράξεις. Γιὰ νὰ μανθάνωμεν καὶ σκεπτόμεθα νόημα τὸ μαθητικὸ μεταλαμπάδευσιν τοῦ Χρυσοστόμου. Τῆς πλούτη, ἀξιώματα, τίτλοι, ὀμορφιὲς καὶ ὅλα τῆς γῆς τὰ ἀπολαύσματα σβύνουν, λησμονοῦνται καὶ μόνον οἱ εὐγενεῖς ἀγῶνες πρὸς τὴν Πατρίδα, λευτεριάν, πολιτισμόν, ἀνθρωπιάν μένουν ἀνεξίτηλες ἀθάνατα.

Υπάρχει κι' ἄλλη μιὰ πρᾶξις ἀνεξίτηλος. Ἡ προδοσία. [Αὐ] αὐτὴ εἰς τὸ ἀπόσπασμά της, εἰς σκοπὸν ἀνάρμοστον, προσωπικὰ ὠφέλειαν, περιφρόνησιν, ἔλεγχον, ἀναθέματα. Ἡ προδοσία εἶναι μιὰ μαύρη πρᾶξις, ποὺ καὶ αὐτοὺς τοὺς προδότας, ἔρχονται στιγμαί, ποὺ γεννᾷ φρίκη, χρωματίζει ἀπογόνους καὶ κατὰ γενεὰς γενεῶν διατηροῦνται τὰ στίγματα, ποὺ τοὺς κάνουν νὰ ντρέπωνται νὰ λέγουν τ' ὄνομά τους.

Ἐνῷ, οἱ ἀθλητές, μὲ τοὺς εὐγενεῖς ἀγῶνας τῆς λευτερίας, αἰσθάνονται ἀδυναμίαν καὶ αὐτοὶ οἱ δεινότεροι κάλαμοι νὰ περιγράψουν, αἱ ὑψηλότεραι φαντασίαι τοῦ ποιη-

τοῦ νά ἐμφανίσουν οἱ σταθερώτεροι χρωστῆρες τοῦ ζωγράφου
ν' ἀποτυπώσουν οἱ ἐπίμονοι ἐρευνηταί μέχρι τά ὅριά των.
Λαός πού δέν ἔχει Πατρίδα, πού δέν πιστεύει σέ θρησκείαν,
πού δέν ἀγαπᾶ ἢ σέβεται τήν ἐλευθερίαν, δέν ἔχει κανένα
εὐγενικό αἴσθημα, κανένα ἰδανικό. Εἶναι ἕνα περιφρο-
νημένον ἐξουδένημα λαοῦ, κατώτερος αὐτῶν τῶν ζώων.
Μέσα στήν ἐλευθερία καί μόνον στήν ἐλευθερία ἀναπτύσσεται
ὁ ἄνθρωπος, γεννῶνται αἱ ἐπιστῆμαι, αἱ ἐφευρέσεις, ἡ προό-
δος τῆς εὐτυχίας αὐτοῦ, ἐνῷ εἰς τήν σκλαβιάν ὁ ἄνθρωπος χω-
ρίς ἐλευθερίαν, χωρίς βουλήν, χωρίς ἀτομικήν ἐνέργειαν
ἀποκτηνώνεται, καταντᾷ χειρότερος τοῦ ζώου, διότι τό ζῶον
δέν αἰσθάνεται τό αἴσθημα τῆς ἐλευθερίας ὅπως ὁ ἄνθρωπος.

Γιάννης Παναγιωτάκης

Χανιά 15 Σεπτεμβρίου 1945
Ὁ Παναγιωτάκης